

arhivskih ustanova i srodnih kulturnih institucija (biblioteka, muzeja itd.). Bez takve dobro organizirane i sprovedene suradnje mnogo je teže izvršiti slične akcije, bez obzira da li akciju vodi arhiv, muzej ili biblioteka. Materijalni troškovi, bez suradnje, mnogo su veći, izbor izloženih predmeta je siromašniji i oskudniji, tehnička rješenja mnogo teža, a opći utisak na gledaoca blijedi, zbog više manje jednoličnog materijala koji mogu prikazati samostalni prikazivači i organizatori. Na kraju, priređivanje zajedničkih izložbi zahtijeva i manje kadrovskih snaga, a uspjesi koji se postižu bolji su i znače afirmaciju ne samo neposrednog priređivača već i svih ostalih saradnika. Sve to pokazuje da su dovoljno jaki razlozi zbog kojih se arhivisti zalažu za što prisniju i efikasniju suradnju sa srodnim kulturnim ustanovama na svim poljima svoje djelatnosti.

Leopold Kobsa

RAD DRŽAVNOG ARHIVA U DUBROVNIKU KROZ 1959. GODINU

I. Čuvanje, sređivanje i arhivističko proučavanje arhivskog blaga

Već niz godina radi se na osposobljavanju II kata na istočnom krilu arhivske zgrade Sponze za smještaj novih arhiva 19. i 20. stoljeća. Već ranije su se izradom betonske ploče dobila dva polukata, a u prošloj godini izrađena je u njima nova električna instalacija. Nastavljajući rad prošlih godina dovršena je izrada popisa povjerljivih akata o komunistima Dubrovačke oblasti g. 1923—1929. i Okružnog inspektorata u Dubrovniku g. 1929—1934, te su među ostalim ti popisi dostavljeni Državnom arhivu u Zagrebu i Savezu društava arhivskih radnika u Beogradu. Isto je tako, nastavljajući rad prošlih godina, dovršen rad na izdvajanju tih povjerljivih dokumenata i uklapanju u posebne svežnjeve, kako bi bili što dostižniji i pristupačniji naučnim radnicima.

Rađeno je također na sređivanju običnih, povjerljivih i policijskih akata Kotarskog poglavarstva od g. 1890. do 1940. s obzirom na naučni interes koji za njih vlada uopće, a posebni s obzirom na radnički pokret i od g. 1918. na komuniste. I dalje je nastavljen posao na minucioznom sređivanju materijala iz doba Dubrovačke republike, i to iz još jednog manjeg residuuma nesređenih akata i isprava koji se od ranije nalazio u Arhivu, kao i iz materijala primljenog g. 1941. od Gradske (današnje Naučne) biblioteke.

II. Prikupljanje arhivskog materijala.

Prihvaćeni su arhivi nekadašnjih općina Lopuda i Šipana te arhiv Dječjeg operavilišta na Lokrumu.

III. Nadzor nad ostalim arhivima.

I ova je ustanova sudjelovala na dubrovačkom području, u evidenciji registraturnog i arhivskog materijala u NR Hrvatskoj prema odluci Izvršnog vijeća NR Hrvatske broj: 480-1959, te je rad oko toga obuhvatio znatan dio aktivnosti u godini 1959.

IV. Rad na rivendikaciji arhivalija.

U vezi s pregovorima koji su se vodili s Austrijom o restituciji arhivskog blaga iz Austrije za arhivalije dubrovačkog područja izrađeno je nekoliko elaborata.

V. Znanstveni rad, znanstvene i kulturne usluge.

U prošloj godini, kao i ranije, radio je znatan broj naučnih i kulturnih radnika u ovom Arhivu, i to ukupno 88, od kojih iz Jugoslavije 74, a iz inozemstva 14. Iz Jugoslavije pak: iz NR Hrvatske 38 (posebno iz Dubrovnika 18); iz NR Srbije 25; iz NR Bosne i Hercegovine 7; iz NR Makedonije 1; iz NR Crne Gore 3. Iz inozemstva: iz Poljske 4; iz Francuske 2; iz Njemačke 1; iz Holandije 1; iz Velike Britanije 1; iz Sjedinjenih Država Američkih 1; iz Italije 2; iz Sovjetskog Saveza 2.

Svako lice, koje je i u više navrata posjećivalo Arhiv, računamo samo jedamput.

Usluživanje naučnih i kulturnih radnika zadaje dosta posla. K tome se dao znatan broj pismenih naučnih i kulturnih obaviještenja, a naučnim radnicima koji su boravili u Dubrovniku, često je pružana obimnija pomoć. Tri arhivista iz NR Bosne i Hercegovine bili su na praksi u ovom Arhivu.

Izvršeno je mnoštvo mikrofilmskih snimanja za naučne ustanove i naučne radnike uz naš prethodni i popratni rad pri tome.

U ovom Arhivu izvršila se je korektura II knjige »Arhivskog vjesnika«, koja se tiskala u Dubrovniku.

Radova, što većih što manjih, objelodanjenih od naučnih radnika na temelju arhivskog rada u Dubrovačkom arhivu evidentirali smo u g. 1959. svega skupa 74.

VI. Proučavanje povijesti unutar rada u Arhivu.

U Dubrovačkom arhivu vrši se i naučni rad. Arhivski radnici objelodanili su kroz godinu 1959. naučnih radova osam, a pripremili za tisak osam. I za stvaranje zaključaka u mnogim arhivskim i arhivističkim pitanjima bilo je potrebno naučno istraživanje.

VII. Služenje interesima javne uprave i opravdanim interesima pojedinaca.

I u ovoj godini davani su na uporabu mnogi dokumenti za potrebe javne uprave i građana.

VIII. Popularizacija arhiva, arhivističke i povijesne znanosti.

U ovom sektoru radilo se prema perspektivnom »Planu popularizacije naučne djelatnosti«, koji je odobren g. 1956. od Arhivskog vijeća, a naravno i prema potrebama koje je sobom donosila dinamika vremena. Traje i dalje opća izložba s tematikom »Međunarodni odnosi Dubrovačke republike«, a priređene su i dvije prigodne izložbe i to: »Komunistička partija g. 1919-1941. kroz dokumente Arhiva« i »Dokumenti iz povijesti farmacije u starom Dubrovniku«. Brojnim studentima, novinarima i ekskurzijama data su mnoga obaviještenja, a naročito treba istaći i dva posjeta studenata Filozofskog fakulteta u Zadru pod vodstvom svojih profesora, kojom prilikom smo im držali na njihovu zamolbu predavanje iz povijesti Dubrovnika.

Snimili smo znatan broj dokumenata za izložbu radničkog pokreta u Hrvatskoj priređenu u Zagrebu, a pomagali smo i muzejsku postavu Odjela socijalističke revolucije Državnog muzeja u Dubrovniku, te u njemu ima izloženih dokumenata također iz našeg arhiva.

Na radio-stanici održana su predavanja iz povijesti, naročito s obzirom na arhivske dokumente.

IX. Izvršenje drugih zadataka koji unapređuju ciljeve Arhiva.

Administracija Arhiva je ažurno obavljala svoj rad, a isto tako i knjižnica. Među ostalim sređivani su razni stari službeni listovi 19. i 20. stoljeća te multiplikati ustupljeni i drugim naučnim ustanovama.

Na arhivskom zasjedanju u Brodu i na izvanrednoj skupštini Saveza društava arhivskih radnika u Zagrebu prisustvovao je i naš predstavnik. Kroz dane 5, 6. i 7. lipnja 1959. izvršena je instruktaža u ovom Arhivu sa strane arhivskih instruktora iz Zagreba. O instruktaži je sastavljen zapisnik, u koji su unesena opažanja i preporuke kao i konstatacija da je u Arhivu i uz ograničen broj stručnih službenika izvršen obiman i stručno solidan rad. Već u prošloj godini uznastojali smo da radimo prema danim preporukama.

X. Arhivsko vijeće.

Rad Arhivskog vijeća kao organa društvenog upravljanja bio je plodan i koristan. Uz razne tekuće poslove valja istaknuti kao zamašnije: razmatranje izvršenja plana rada za godinu 1958.; prihvaćanja plana rada za g. 1959.; sistematizaciju radnih mjesta u Arhivu; prihvaćanje konačne redakcije Statuta, koji je zatim i prihvaćen od Narodnog Odbora Općine, i reguliranje položajne plaće direktora.

Dr. Vinko Foretić

IZ HISTORIJSKOG ARHIVA U ZADRU

I Vanjska služba.

Arhiv nije do sada imao službenika koji bi bio posebno zadužen za vanjsku službu. Iduće godine bit će zadužen poseban službenik, ali to mu neće biti jedino zaduženje. Ove godine vršili smo popis registraturne građe na kotaru Zadar i Šibenik. Na tom poslu bilo je angažirano više službenika i postignut je uglavnom dobar uspjeh. Sa slanjem podataka nešto smo zakasnilo ne našom krivnjom, ali smo zato uspjeli ostvariti stopostotnu evidenciju arhivalija na kotaru Zadar. Rezultat ankete o evidenciji arhivske građe iskoristit ćemo pri organiziranju efikasne vanjske službe barem u gradu, dok ćemo povremeno obilaziti teren, u skladu s materijalnim mogućnostima koje budemo imali. Ta nam je akcija veoma mnogo koristila za uspostavljanje što bližeg kontakta s rukovodstvima narodnih vlasti na terenu i omogućila nam da uočimo što na terenu nedostaje. Nastojat ćemo da ovu suradnju učinimo što konkretnijom upravo na pitanju zaštite i čuvanja arhivske građe.

II Preuzimanje i sređivanje građe

U protekloj godini nismo dobili nikakvih arhivalija, bilo da su došla u Arhiv putem kupnje, darivanja, deposita ili normalnom predajom ustanove.

U toku ove godine sređen je Dragomanski arhiv i većim dijelom sastavljen inventar. Završeno je i sređivanje spisa starog arhiva grada Splita, a nastavljen rad